

3^ο Διαγώνισμα Έκθεσης – Έκφρασης Α' Λυκείου

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Η ψυχαγωγία είναι φυσική ανάγκη του ανθρώπου που σχετίζεται με την υπόστασή του, η οποία δεν είναι μόνο βιολογική, αλλά και πνευματική. Στενά δεμένη, λοιπόν, η ψυχαγωγία με τη φύση του ανθρώπου υπάρχει όσο κι αυτοί. Μόνο οι τρόποι ψυχαγωγίας διαφέρουν από άνθρωπο σε άνθρωπο και από πολιτισμό σε πολιτισμό.

Και λέμε πολιτισμό, γιατί η ψυχαγωγία είναι κατεξοχήν πολιτιστικό φαινόμενο. Συνδέεται με τις ανώτερες εκφάνσεις του πολιτισμού, όπως είναι η πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία. Και όπως δε μπορεί να θεωρείται πολιτιστικό επίτευγμα ό,τι στρέφεται εναντίον του ανθρώπου, έτσι δεν μπορεί να θεωρείται ψυχαγωγία ό,τι δεν τον εξευγενίζει και πολύ περισσότερο ό,τι τον εκβαρβαρώνει, τον αποκτηνώνει και τελικά τον εξουθενώνει. Δεν υπάρχει, λοιπόν, γνήσια και νόθη ψυχαγωγία. Η πραγματική ψυχαγωγία είναι μία, αυτή που προσφέρει πνευματική και αισθητική συγκίνηση στον άνθρωπο και τον μορφώνει.

Άλλο ψυχαγωγία και άλλο διασκέδαση και εκτόνωση. Αναγκαίες, ασφαλώς, καταστάσεις και οι δύο στη ζωή του ανθρώπου, μα και πολύ διαφορετικές. Ψυχαγωγία είναι η μύηση, η μέθεξη, η συμμετοχή του ανθρώπου στα έργα του πνεύματος και της Τέχνης. Και όσο πιο αυθεντικά είναι αυτά τα έργα, τόσο πιο γνήσια, τόσο τέλεια είναι και η ψυχαγωγία του. Αντίθετα, η διασκέδαση και η εκτόνωση είναι περισσότερο φυγή από μια πληκτική πραγματικότητα. Δεν είναι έκσταση στον κόσμο της αλήθειας και του ωραίου, αλλά απόδραση από μια ζωή που δεν αρέσει, που πιέζει και κουράζει σωματικά και ψυχικά τον άνθρωπο. Είναι μια προσπάθεια του ανθρώπου να ξεχάσει και να ξεδώσει. Θα καταλάβουμε καλύτερα τη διαφορά, αν παρατηρήσουμε το θεατή μιας παράστασης και τον οπαδό που παρακολουθεί την ομάδα του να αγωνίζεται. Από τη μια κατάνυξη και περισυλλογή και από την άλλη έντονα θορυβώδη συμπεριφορά, έξαψη και αναστάτωση. Αλλά η λύτρωση της ψυχής δεν είναι σε καμία περίπτωση ανάλογη με το θόρυβο που προκαλούμε με την παρουσία μας.

Χρειάζεται, ίσως, μερικές φορές ο άνθρωπος την εκτόνωση. Αλλά δεν θα πρέπει να την επιδιώκει αντί για την ψυχαγωγία. Για να μη συμβαίνει, όμως, κάτι τέτοιο, θα πρέπει ο άνθρωπος να μνηθεί στη σημασία της ψυχαγωγίας και στο περιεχόμενό της. Να μνηθεί, με άλλα λόγια, στη γνώση των ψυχαγωγικών μέσων. Αν ο άνθρωπος μορφωθεί, ώστε να είναι σε θέση να νιώθει και να χαίρεται τη συγκίνηση που προσφέρει η αλήθεια και το ωραίο, τότε θα μάθει και να τα αποζητά στη ζωή του.

Αυτό θα γίνει,αν καλλιεργήσει το νου του και το συναίσθημά του,αν οξύνει τη σκέψη του και αναπτύξει την ευαισθησία του και την καλαισθησία του.Αν γίνει σκεπτόμενος άνθρωπος.Η ευθύνη αυτή ανήκει,περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον,στο σχολείο.Αντί να κατατρίβεται με αμφίβολης αξίας στόχους και να διαχέει την παιδευτική προσπάθεια σε πολλά και ποικίλα αντικείμενα εκπαίδευσης,καλό θα ήταν να επικεντρώσει το σχολείο το παιδευτικό του έργο στη διαμόρφωση ανθρώπων που αγαπούν την αλήθεια και την ομορφιά.Γιατί όλες οι άλλες αξίες της ζωής μας,ακόμα και οι ηθικές(ο άνθρωπος που ζει σύμφωνα με ό,τι υπαγορεύει η αλήθεια και η ομορφιά δεν μπορεί να είναι ανήθικος),απορρέουν από αυτές τις δύο κορυφαίες αξίες.

ΘΕΜΑΤΑ

1. Να κάνετε περίληψη του κειμένου σε 100 περίπου λέξεις.
2. Με ποια μέθοδο αναπτύσσεται η τρίτη παράγραφος(παραγωγική-επαγωγική);Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
3. Να βρείτε συνώνυμα των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου.
4. Να σημειώσετε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της 4^{ης} παραγράφου.
5. Να βρείτε 5 διαρθρωτικές λέξεις στο κείμενο και να δηλώσετε τη σημασία τους.
6. Να αναπτυχθεί σε 10 περίπου σειρές η φράση «Χρειάζεται ίσως...ψυχαγωγία».Ο τρόπος ανάπτυξης να είναι με παραδείγματα.
7. Σε ένα κείμενο 400 λέξεων περίπου να αναφερθείτε στους κατάλληλους τρόπους ψυχαγωγίας και στις ωφέλιμες συνέπειές τους.Υποθέστε ότι αυτό το κείμενο θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του πολιτιστικού συλλόγου της περιοχής σας.